

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ: 8119 443, ФАКС: 988 44 05, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

11-8

01.03.2016

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

ОТ ЛАЗАР ЛАЗАРОВ – ЗА МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 2 ОТ 2016 Г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Във връзка с искането, направено от петчленен състав на Върховния административен съд, Втора колегия за установяване на противоконституционност на чл. 100, ал. 2 от Закона за държавния служител, изразяваме следното становище:

1. По отношение на адм. дело № 11313/2015 г. на Върховния административен съд (ВАС):

Административно дело № 11313/2015 г., по описа на ВАС е образувано по касационна жалба на министъра на труда и социалната политика против Решение № 9050/27.07.2015 г. по адм. дело № 13255/2014 г. на ВАС, тричленен състав. С обжалваното решение съдът е отменил Заповед № РД01-179/23.02.2010 г. на министъра на труда и социалната политика. Със заповед № РД 01-179/23.02.2010 г. министърът на труда и социалната политика е отстранил временно от работа г-н Иван Кръстев Пенев, заемащ длъжността „главен секретар“ на Министерство на труда и социалната политика (МТСП). Заповедта на министъра на труда и социалната политика е издадена на основание чл. 100, ал. 2 от Закона за държавния служител (ЗДСл.), тъй като срещу г-н Пенев е образувано наказателно производство за престъпление, извършено от него в качеството му на длъжностно лице по смисъла на чл. 93, т. 1, б. „а“ от Наказателния кодекс (НК).

2. По отношение на прилагането на разпоредбата на чл. 100, ал. 2 от ЗДСл.:

Съгласно чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. във всички случаи, когато е образувано наказателно производство срещу държавен служител за престъпления, извършени от него в качеството му на длъжностно лице по смисъла на чл. 93, т. 1, буква "а" от НК, органът по назначаването го отстранява временно от работа. Нормата е императивна и

не позволява на органа по назначаване да преценява дали да реализира своите правомощия и по какъв начин. В този случай административният орган действа в условията на обвързана компетентност, а не на оперативна самостоятелност. От изложеното следва да се направи извода, че разпоредбата на чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. задължава министъра на труда и социалната политика да отстрани временно от работа всеки служител срещу когото е образувано наказателно производство.

Законодателят е предвидил принудителна административна мярка в чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. с цел да бъдат предотвратени действията на служителя, които биха затруднили или осуетили провежданото срещу него наказателно производство за престъпление, извършено в качеството му на длъжностно лице по чл. 93, т.1, б. „а“ от Наказателния кодекс (НК). Разпоредбата се прилага без оглед на обстоятелството, дали лицето действително би прибегнало до такива недобросъвестни действия и дали реално има възможност чрез работното си място да влияе негативно върху разследването. Постигането на тази законова цел е от изключително значение, когато се отнася до обвинение в престъпление, извършено от длъжностно лице, по смисъла на чл. 93, т.1, б. „а“ от НК, което заема ръководна длъжност, каквото е длъжността „главен секретар“.

3. По отношение на обявяването на разпоредбата на чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. за противоконституционен.

В искането на Върховния административен съд са изложени твърдения за противоречие на чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. с чл. 16 във връзка с чл. 48 и чл. 51, ал. 1 от Конституцията на Република България, регламентиращи правото на труд и правото на обществено осигуряване на гражданите.

По отношение на твърдението за противоречие с чл. 16 във връзка с чл. 48 от Конституцията на Република България следва да се има предвид, че в чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. е регламентирано задължението на органът по назначаване да отстрани временно от работа държавния служител срещу когото е образувано наказателно производство за престъпления, извършени от него в качеството му на длъжностно лице по смисъла на чл. 93, т. 1, буква "а" от НК. От текста на чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. е видно, че се касае за временно ограничение в трудовите права на лицата. Ограничаването на личните права се налага с цел да бъде защитен обществения интерес.

В хипотезата на чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. временното отстраняване на държавния служител е следствие от образуваното наказателно производство срещу него за престъпления, извършени в качеството му на длъжностно лице по смисъла на чл. 93, т. 1, буква "а" от НК. Принудителната административна мярката има за цел да предотврати действия, които биха възпрепятствали наказателното производство, както и да преустанови извършването на престъпление от държавния служител. С оглед на тази законова цел не би могло да се фиксира срок за прилагането мярката.

С оглед на гореизложеното следва да бъде отбелязано, че чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. не е единственият законов текст, регламентиращ ограничение в трудовите права на гражданите. Съгласно чл. 69 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) обвиняемият, привлечен за умишлено престъпление, извършено във връзка с работата му може да бъде отстранен от длъжност. Хипотезата на чл. 69 от НПК се отнася до досъдебната и съдебната фаза на наказателното производство, преди постановяване на окончателна присъда или решение по делото. От изложеното е видна законодателната воля за ограничаване на евентуалната намеса в обективното, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото. С разпоредбите на чл. 100, ал. 2 от ЗДСл. и чл. 69 от НПК се постига прозрачност и справедливост в наказателен процес.

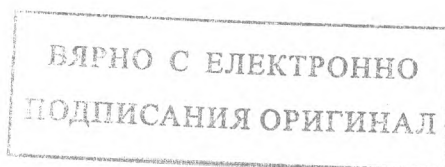
В искането на Върховния административен съд се твърди, че чрез временното отстраняване се накърняват трудовите права на държавния служител, в това число правото му на възнаграждение и социално осигуряване. В тази връзка следва да се има

предвид, че лишаването на държавния служител от работна заплата е уредено в чл. 100, ал. 3 от ЗДсл., съгласно който държавният служител не получава заплата за времето, през което е бил отстранен. Липсата на работна заплата съответно възпрепятства удържането на здравни и социални осигуровки. От изложеното е видно, че ограничението в осигурителните права на лицата се въвежда чрез разпоредбата на чл. 100, ал. 3 от ЗДсл., не чрез чл. 100, ал. 2 от ЗДсл. В допълнение следва да бъде отбелязана и разпоредбата на чл. 100, ал. 4 от ЗДсл., която гласи, че държавният служител, който е бил незаконно отстранен от работа, има право на обезщетение при условията и по реда на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. От разпоредбите на чл. 100, ал. 2 - 4 от ЗДсл. е видно, че законодателят предвижда настъпването на негативни последици за държавния служител, с оглед на което въвежда и ред за обезщетяване на претърпените вреди. В тази връзка е и разпоредбата на чл. 9, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО), съгласно която за осигурителен стаж се зачита и времето, през което държавният служител не е работил поради незаконно отстраняване от работа или когато е отстранен и впоследствие възстановен на работа по реда, определен в ЗДсл.

Наред с гореизложеното следва да се има предвид и възможността на държавния служител едностранно да прекрати правоотношението си, на основание чл. 105 от ЗДсл. С оглед на тази възможност, твърдението за пълно ограничаване на трудовите права на държавните служители, които са временно отстранени от работа на основание чл. 100, ал. 2 се явява невярно.

Предвид гореизложеното считаме, че искането за установяване на противоконституционност на чл. 100, ал. 2 от Закона за държавния служител е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

1.3.2016 г.

Лазар Лазаров

X *Лазар Лазаров*

ЛАЗАР ЛАЗАРОВ
ЗА МИНИСТЪР (З-д РД01-128/24.02.2016 г.)

Signed by: Lazar Manolov Lazarov

